

LIFE NATURA

THEMIS

Δικαίωμα και Ευθύνη για το Περιβάλλον

Κρύα Βρύση Αγ. Βασιλείου, 16.12.2018

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΠΟΤΥΧΙΕΣ & ΚΕΝΑ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ιωσηφίνα Σαριδάκη, Δικηγόρος, MSc Ποινικού
Δικαίου & Εγκληματολογίας

ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΤΑ ΝΟΥ ΓΙΑ ΤΟ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ»

ΜΑΝΔΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

ΦΟΝΙΚΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΜΑΤΙ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΚΗΛΙΔΑ ΣΤΟ
ΣΑΡΩΝΙΚΟ

ΕΛΛΑΔΑ: ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Υποθέσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης
(κατά σειρά δίωξης):

- Αυθαίρετη δόμηση
- Μεταβολή Αιγιαλού
- Εκχέρσωση δασικής έκτασης
- Εμπρησμός
- Απόβλητα
- Παράνομη θήρα

**το 35% των παραπάνω εγκλημάτων τελείται εντός περιοχών δικτύου Natura 2000

[Στοιχεία: Παρατηρητήρια Life Natura Themis. Δείγμα 38.830 υποθέσεις περιβαλλοντικών εγκλημάτων στην Κρήτη]

ΕΛΛΑΔΑ: ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Διαπίστωση ελλείμματος στην εφαρμογή του περιβαλλοντικού δικαίου.
- Για την εφαρμογή των μέτρων του ενωσιακού δικαίου περιβάλλοντος απαιτείται το 1% του κρατικού προϋπολογισμού
- Η μη εφαρμογή της νομοθεσίας στοιχίζει περίπου σε 50 δις ευρώ / χρόνο [Έκθεση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2011]

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ;

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ;

- ΈΛΛΕΙΨΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ;
- ΈΛΛΕΙΨΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΠΟΙΝΩΝ;
- ΈΛΛΕΙΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ & ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ;

ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ:

- ΠΛΟΥΣΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ

- Συνταγματική κατοχύρωση Περιβάλλοντος (άρθρο 24 Σ)
- Νόμος Περιβαλλοντικής Ευθύνης → Ο ρυπαίνων αποζημιώνει
- Ν. 1650/1986: Περιβαλλοντικός Νόμος
- Ενωσιακό Δίκαιο (Ευρωπαϊκή Νομοθεσία → Οδηγίες (άνω του 85% της εθνικής νομοθεσίας)

- ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ & ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ → Αυστηρότερες συχνά και από Ευρωπαϊκές Οδηγίες
- ΥΠΑΡΞΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ & ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ → Αυξημένες αρμοδιότητες Διοίκησης

ΤΙ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΤΑΙ;

Παρόλα αυτά βλέπουμε:

- Αύξηση παραβατικότητας ιδίως την εποχή των μνημονίων
- Αύξηση της παραβατικότητας των Ο.Τ.Α με το 1/3 των προστίμων να επιβάλλεται σε αυτούς
- Μόνο το 11% των υποθέσεων δικάζεται εντός 1 έτους

ΤΙ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΤΑΙ;

- Το 12% περίπου των περιβαλλοντικών υποθέσεων παραγράφεται
- Μέχρι 5.000 ευρώ τα πρόστιμα από πλευράς Διοίκησης στους παραβάτες ανεξάρτητα δραστηριότητας

ΤΙ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΤΑΙ;

- Υπερπαραγωγή νομοθετημάτων που παροπλίζουν το υπάρχον περιβαλλοντικό δίκαιο.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ:

➤ ΠΟΙΝΙΚΗ ΑΣΥΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΤΩΝ:

- Ν 3843/2010 (Τακτοποίηση ημιυπαίθριων χώρων, υπερβάσεων δόμησης και αλλαγών χρήσης)
- Ν 4014/2011
- Ν 4178/2013
- Ν 4467/2017
- Ν4489/2017

➤ ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ν. 4512/2018 -→ με σειρά τροποποιήσεων περιορίζει τις παρεμβάσεις του κράτους.

Ενδεικτικά:

-Οι επόπτες είναι «συμβουλευτικοί»-→ δίνουν πληροφορίες και κατευθυντήριες. **ΌΧΙ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΤΡΩΝ**

- Ο ιδιώτης μπορεί να αρνείται τη διεξαγωγή ελέγχου

-Προβλέπει ομάδα 24 φορέων για το συντονισμό της εποπτείας.

Αμφίβολη η εύρυθμη λειτουργία.

**Περιβαλλοντικοί έλεγχοι σε
επίπεδο πρωτοβάθμιων
υπηρεσιών του κράτους
(περιβαλλοντικοί έλεγχοι σε
επίπεδο Περιφέρειας, Λιμενικό
Σώμα)**

ΕΠΑΡΚΟΥΝ?

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ(Ν.4014/2011):

- Τμήμα επιθεώρησης περιβάλλοντος των σωμάτων επιθ. Νοτίου & Βορείου Αιγαίου (για όλες τις περιπτώσεις)
- Η αδειοδοτούσα Αρχή για τις προληπτικές επιθεωρήσεις κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση
- Αρμόδιες υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των περιφερειών για έργα της χωρικής αρμοδιότητας τους ανεξαρτήτως κατηγορίας
- Τα κλιμάκια ελέγχου ποιότητας (ΚΕΠΠΕ) σε έργα της χωρικής τους αρμοδιότητας

➤ΞΕΛΕΙΨΗ ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΥ

- Ν 4043/2012

-Ν 4198/2013

-Ν 4411/2016

ΔΥΣΤΥΧΩΣ: Εγκλήματα όπως α/ τοποθέτηση δηλητηρίων, β/ παράνομη υλοτομία μέχρι 300 ευρώ, γ/ παράνομη θήρα με πλωτά και μηχανοκίνητα μέσα δ/ παράνομη βόσκηση, ε/ οργανωμένες κατασκηνώσεις χωρίς άδεια ΕΟΤ κ.α τίθενται με διατάξεις του Εισαγγελέα *Εγκλήματα που επισύρουν ποινή φυλακίσεως μέχρι δύο (2) ετών»* τίθενται στο αρχείο καθώς υπόκεινται στα πλαίσια των ανωτέρω νόμων

ΣΥΓΧΥΣΗ

- Στη διαχρονική ιστορία θέσπισης του δικαίου προστασίας του περιβάλλοντος
- * Πρώτη φορά περιβαλλοντική νομοθεσία μετά το 1975
- * Αποσπασματική και έμμεση προστασία του Περιβάλλοντος → Νομοθετικές διατάξεις προστασίας στους εργασιακούς χώρους (προστασία ζωής, υγείας εργαζομένων, δημόσιας υγείας)

-Στο πολυδιάσπαστο νομοθετικό πλαίσιο
πληθώρα διάσπαστων νομοθετημάτων
(Νόμοι, Διατάγματα, ΚΥΑ κ.α)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΝΑ

- Προκύπτουν ιδίως από την έλλειψη κωδικοποίησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ
- Μη εξειδίκευση και αποσαφήνιση νομικών όρων
- Απουσία ορθών τεχνολογικών εφαρμογών και αλγορίθμων για τον ορθό καθορισμό της περιβαλλοντικής ζημίας.
- ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ -> ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΑΣ